

Kraina Andersena

Bibliografia:

- Źródło: H. C. Andersen, *Baśnie*, tłum. Stanisław Sawicki, Stefania Beylin.
- Źródło: Joanna Kulmowa, *List do Andersena*, [w:] tejże, *Wiersze wybrane 1954–1979*, Warszawa 1988.

Kraina Andersena

Paralaksa – góry fantazji

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Paralaksa – góry fantazji

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Brzydkie Kaczątka, Calineczka, Królowa Śniegu – wiele postaci z baśni [Hansa Christiana Andersena](#) towarzyszy nam na co dzień. Utrwały się w języku i w pamięci. Utwory duńskiego pisarza są czytane i lubiane przez wiele pokoleń, dlatego mamy mu za co dziękować.

Hans Christian Andersen

Źródło: Thora Hallager, 1869, domena publiczna.

Hans Christian Andersen

1805 – 1875

– duński pisarz i poeta. Zasłynął ze swojej twórczości baśniopisarskiej. Pierwszy zbiór baśni wydał w 1835 roku w Kopenhadze. Autor takich utworów jak *Brzydkie Kaczątka*, *Calineczka*, *Dziewczynka z zapalkami*, *Dzikie łabędzie*, *Królowa Śniegu*, *Księżniczka na ziarnku grochu*, *Mała syrenka*, *Nowe szaty cesarza*, *Słowik*.

Ćwiczenie 1

Sprawdź swoją znajomość utworów Andersena. Przeczytaj fragmenty znanych baśni i dopasuj je do odpowiednich tytułów.

„Calineczka”

„Królowa Śniegu”

„Dzikie łabędzie”

„Dzielny ołowiany żołnierz”

Zrobili więc z gazety łódkę, posadzili w niej żołnierza i puścili z biegiem rynsztoka; obaj chłopcy lecieli obok i klaskali w ręce. Na Boga, jakie wielkie fale były w rynsztoku! Papierowa łódka kotysała się w górę i w dół, to znów obracała w kółko, tak że w żołnierzyku zamierało serce, ale nie pokazał tego po sobie [...].

Mogłabyś usiąść na moim grzbiecie, przywiąż się tylko mocnym paskiem, wtedy odlecimy daleko od wstrętnego kreta i jego ciemnej nory, wysoko nad górami do ciepłych krajów, gdzie słońce pięknie świeci niż tutaj, gdzie zawsze jest lato i gdzie rosną cudne kwiaty.

Wtedy zapłakała mała Gerda gorącymi łzami, które spłynęły na jego pierś, dostały się aż do jego serca, roztopiły kawałki lodu i wchłonęły okruszynę szkła. Kaj spojrział na nią, a ona zaśpiewała mu pieśń.

Wczesnym rankiem łabędzie przyleciały do chaty, gdzie siostra Eliza spała w chłopskiej izbie, krążyły nad dachem, kręciły długimi szyjami, uderzały skrzydłami, ale nikt tego nie widział ani nie słyszał.

Musiły lecieć dalej, wysoko aż do chmur, w daleki świat; poleciały do dużego, ciemnego lasu, który ciągnął się aż do brzegu morza.

Na podstawie książki H. Ch. Andersena „Baśnie”, tłum. Stefania Beylin i Stanisław Sawicki, Warszawa 1972.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

O autorze

Joanna Kulmowa

Źródło: Sławek, licencja: CC BY-NC 2.0.

Joanna Kulmowa

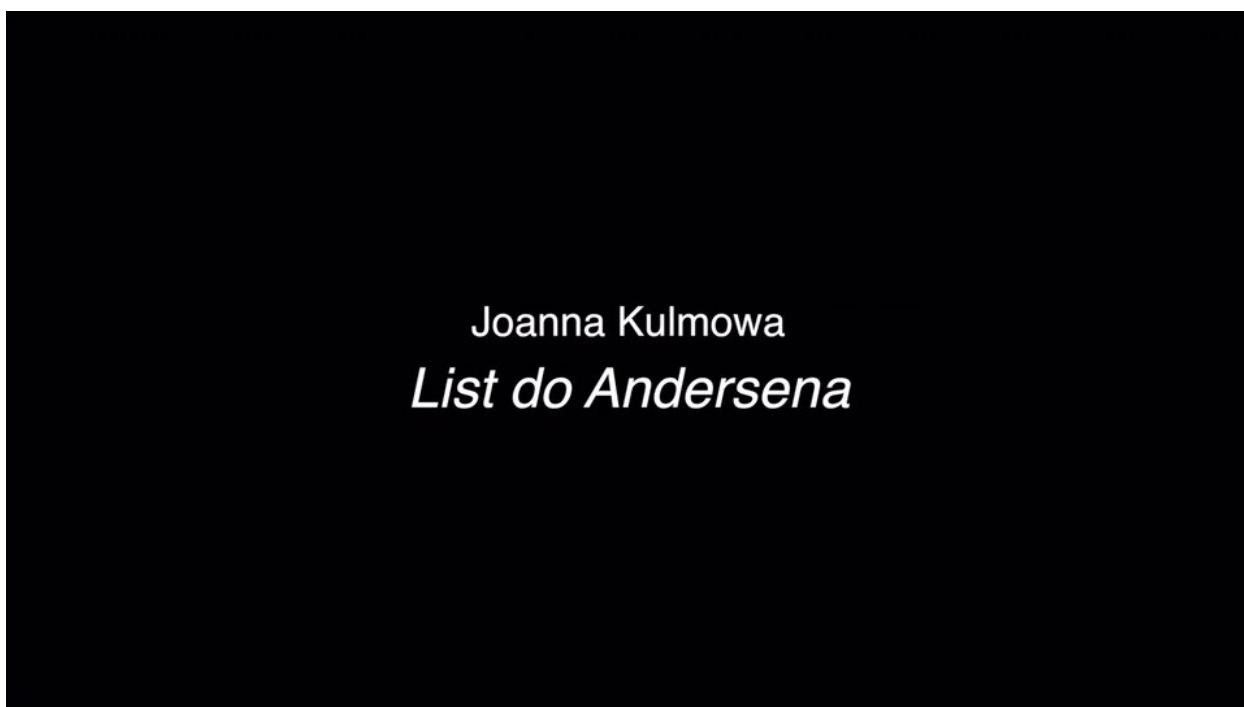
1928 Łódź – 2018 Warszawa

Poetka, pisarka, autorka utworów scenicznych, reżyserka teatralna. Wydała m.in. tomiki 'Fatum na zakręcie', 'Wiersze dla Kai', 'Zasypianki' oraz powieść 'Wio, Leokadio'. Laureatka Orderu Uśmiechu.

Ćwiczenie 2

Obejrzyj film z recytacją wiersza Joanny Kulmowej lub zapoznaj się z jego treścią, a następnie odpowiedz na pytania:

- Jaką formę ma ten utwór poetycki?
- Kto jest jego adresatem?
- Kto według ciebie może być jego nadawcą?

Film dostępny pod adresem [/preview/resource/RIYDWoI2tFyVX](https://contentplus.pl/preview/resource/RIYDWoI2tFyVX)

Wiersz „List do Andersena” czyta Elżbieta Golińska

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., tylko do użytku edukacyjnego.

Nagranie wideo. Na początku pojawia się plansza z napisem: Joanna Kulmowa „List do Andersena”. Następnie Elżbieta Golińska czyta wiersz w sali teatralnej z rzędami bordowych krzeseł. Na końcu filmu pojawia się plansza z napisami: wystąpiła Elżbieta Golińska, realizacja Contentplus.pl, na zlecenie Uniwersytetu Wrocławskiego, w ramach projektu „E-podręczniki do kształcenia ogólnego”, wrzesień 2014.

” Joanna Kulmowa

List do Andersena

Ja dziękuję panu
panie Janie Christianie
za bardzo dziecinne bajanie.
Za kominiarczyka co kochał się w pasterce.
Za słowika –
że miał żywe serce.
Za szkiełko Królowej Śniegu.
I za smutny los żołnierza cynowego.
Za księżniczkę na ziarnku grochu.
Za cień który trwa przy mnie wszędzie.
I za każde brzydkie kaczątko
co wie teraz
że łabędziem
będzie.

Źródło: Joanna Kulmowa, *List do Andersena*, [w:] *tejże, Wiersze wybrane 1954–1979*, Warszawa 1988.

Ćwiczenie 3

Zaznacz fragmenty wiersza, w których jest mowa o tym, za co podmiot liryczny dziękuje pisarzowi.

zielony

Ja dziękuję panu
panie Janie Chrystianie
za to bardzo dziecinne bajanie.
Za kominiarczyka co się kochał w pasterce.
Za słowika –
że miał żywe serce.
Za szkiełka królowej śniegu.
I za smutny los żołnierza cynowego.
Za księżniczkę na ziarnku grochu.
Za cień
który trwa przy mnie wszędzie.
I za każde brzydkie kaczątko
co wie teraz
że łąbędziem
będzie.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 4

Podmiot liryczny przywołuje aż siedem różnych baśni Andersena. Czy potrafisz odgadnąć ich tytuły? Zapisz je poniżej lub w zeszycie.

Polecenie 1

Jakie znasz baśnie Hansa Christiana Andersena? Zapisz je poniżej.

Ćwiczenie 5.1

Pogrupuj poniższe słownictwo.

Zwroty przydatne podczas pisania podziękowania

Pozostałe zwroty

Proszę przyjąć gorące podziękowania...

Miło mi będzie gościć...

Pragnę serdecznie zaprosić...

Przesyłam gorące pozdrowienia...

Pragnę serdecznie podziękować...

Pragnę wyrazić słowa wdzięczności...

Zwracam się z podziękowaniem...

Ćwiczenie 5.2

Uzupełnij treść podziękowania podanymi poniżej wyrazami.

Kwiaciarnia *Wrzos*

Zwracamy się z za ofiarowanie na rzecz szkoły sadzonek kwiatów oraz ziół. Dzięki Państwa przyszkolny teren nabrał . spędzamy przerwy na dworze, dogładając roślin i pracowite pszczoły.

Z wyrazami

Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1
w Pszczynie

Z przyjemnością

wyrazami uznania

wsparciu

obserwując

szacunku

podziękowaniu

serdecznymi podziękowaniami

ciesząc się

pięknych barw

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Polecenie 2

Zastanów się, za co możesz podziękować Andersenowi. Napisz swoje podziękowanie poniżej lub w zeszytcie.

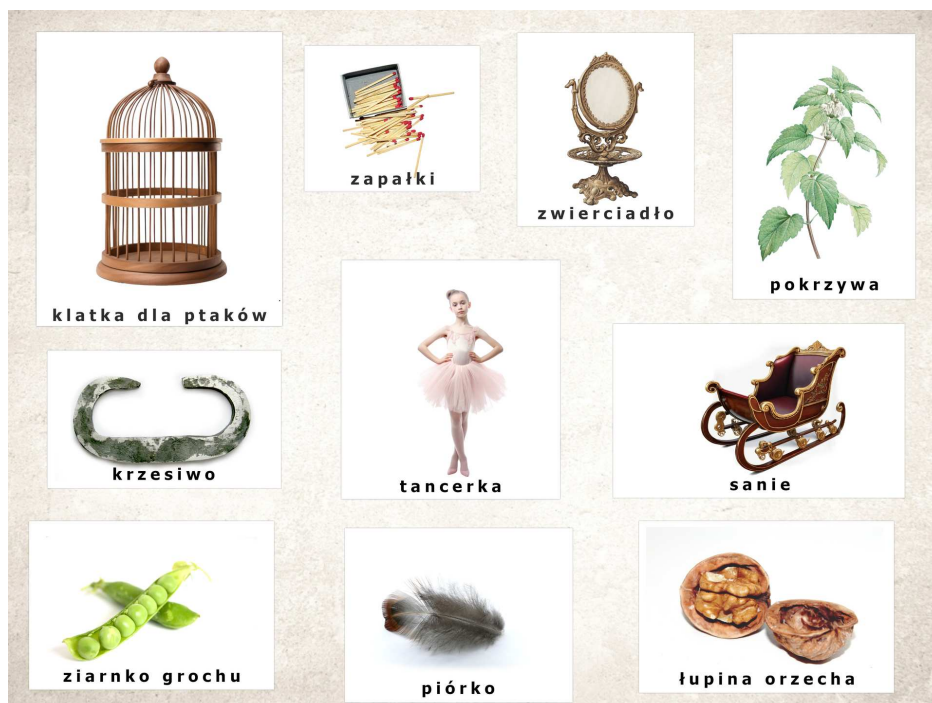

Dom z czasów dzieciństwa Hansa Christiana Andersena w Odense w Danii. Obecnie mieści się w nim muzeum poświęcone pisarzowi

Źródło: Kåre Thor Olsen, domena publiczna.

Ćwiczenie 6

Wyobraź sobie, że pracujesz w Muzeum Andersena, w którym znalazły się nowe eksponaty. Wybierz i opisz dwa dowolne przedmioty przedstawione na poniższych ilustracjach, żeby odwiedzający muzeum mogli poznać ich niezwykłą historię.

Przedmioty związane z baśniami Andersena

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0. Image by rawpixel.com, domena publiczna

(<https://commons.wikimedia.org>, <https://www.publicdomainpictures.net>, <https://pxhere.com>, <https://app.aitubo.ai>).

Polecenie 3

Zaprezentuj swoje opisy eksponatów koleżankom i kolegom lub domownikom.

Ciekawostka

'Mały Nobel' to nieoficjalna nazwa Międzynarodowej Nagrody im. Hansa Christiana Andersena. Jest to międzynarodowa nagroda dla twórców literatury dziecięcej. Medal przyznawany jest co dwa lata autorom i ilustratorom książek dla dzieci za całokształt twórczości. Otrzymały go m.in. [Astrid Lindgren](#) i [Tove Jansson](#).

W 2018 i 2022 r. Iwona Chmielewska otrzymała nominację do Nagrody im. Hansa Christiana Andersena w kategorii ilustratorzy.

Okładka książki „Kołysanka na cztery” autorstwa Iwony Chmielewskiej

Źródło: Iwona Chmielewska, licencja: CC BY 4.0.

Jedynym Polakiem, który może się poszczycić posiadaniem Małego Nobla, jest rysownik Zbigniew Rychlicki, twórca postaci Plastusia i Misia Uszatka.

Ćwiczenie 7

Przeczytaj powyższą ciekawostkę, a następnie ułóż pytania do jej treści. Przygotuj też odpowiedzi. Zapisz je poniżej lub w zeszycie.

Polecenie 4

Zaprezentuj w dowolnej formie swojego ulubionego bohatera baśni Andersena. Możesz zredagować rymowankę, stworzyć reklamę lub wykonać ilustrację.

